St. 286 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu, v soboto 2. decembra 1922 Posamezna številka 20 cent. Letnik XLVII

EDINOST

Izhaja, izvzemši ponedeljek, vsak dan ... ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi ... uredništvu. Ne rankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ... atelj in odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnik tiskarna ... sk tiskarne Edinost ... znaša za mesec: L 7.—, 3 mesece L 19.50, ... leta L ... Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in upra...

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Dejanj pričakujemo!

Če bi mogle le sladke besede in lepe obljube iz ust državnikov osrečiti človeka in njegov narod, bi mogli mi Slovenci v Julijski Krajini veselo vriskati in naša narodna manjšina v Italiji bi mogla brez strahu in z najboljšimi nadami zreti v bodočnost. Če bi hoteli vse lepe obljube in slovesna zatrdila, kolikor smo jih že čuli iz ust naših državnikov od zasedbe sem, zbrati in povezati v skupno knjigo, in če bi imeli pri tem polno uverjenje, da bo sledilo tudi praktično postopanje, odgovarjajoče tem obljubam: potem bi bila to knjiga, vredna, da bi v zlato vezana ležala na vsaki slovenski mizi. Govorila bi nam, da moremo zreti v bodočnost brez bojazni in z varno zavestjo, da bomo uživali vse državljanske pravice, da se bomo mogli svobodno gibati, da ne bo nobena sila ovirala našega snovanja za zagotovitev narodnega obstanka, za naš kulturni napredek, za krepljenje našega gospodarskega položaja in da se bomo mogli tudi neovirano politično uveljavljati.

To vero in to zavest bi bili smeli črpati iz obljub in zagotovil, podanih nam že doslej od poklicanih strani in odločilnih činiteljev. Bi bili mogli. Ali — nismo. Šli smo skozi trdo šolo izkustev že v prejšnji državi. Tudi poprej smo dobivali često lepe izjave in smo imeli državne zakone, ki so nam zagotavljali, kar so obljubljale lepe besede. Kdor je veroval takim besedam in v iskrenost tistih, ki so obljubljali, je doživljal grenka razočaranja. Ista razočaranja je doživljal tudi tisti, ki je v našem novem državljanstvu mislil, da beseda daje jamstvo, da bodo sledila tudi pravična dejanja. Šola izkustev nas je naučila, da smo postali skeptiki, neverni Tomaži.

Tudi načelnik nove naše vlade se je oglasil z nadebudnimi obljubami. Slovesno je zagotovil, da sedaj, ko je dobil oblast v roke, ni več strankar, ampak «vlada», ki ima v dolžnost ščititi varnost in svobodo za vse državljane brez razlike strankarskega pripadništva, da ne bo dopuščal, da bi ena stranka gospodovala nad drugimi, pred vsem pa, da si ne sme nobena stranka — tudi njegova ne — prisvajati oblasti, ki gredo edinole zakoniti vladi. Kot svoje geslo je proglasil, da zakon mora veljati za vse, da mora enako ščititi vse in tudi kaznovati vsakogar, ki bi se pregrešil proti njemu.

To je gotovo program modrega in pravičnega državnika. Mi pa smo vendar ostali neverni Tomaži. In suha dejstva, ki jih občutimo še vedno na lastni koži dan na dan, nas uče, da so bile tudi te besede le — besede.

Tudi na nedavnem daljšem razgovoru med našim poslancem dr. Wilfanom in ministrskim predsednikom Mussolinijem je menda ta poslednji podal izjave, ki naj bi pomirile našo javnost. Te izjave je g. Mussolini še posebno ponovil in podčrtal v razgovoru s srbskim časnikarjem.

Za danes nočemo razmotrivati izjav gospoda Mussolinija ob tej priliki, ki se tičejo vnanje politike: da hoče točno izvesti sklenjene pogodbe, tudi če mu niso prijetne, da ne bo dopuščal nobenega rovarjenja proti sosedi jugoslovenski državi, ne v lastni, ne v sosedni državi. Danes nas posebno zanimajo njegove izjave glede manjšinske politike, ki jo hoče zasledovati napram jugoslovenskim državljanom Italije. Njegove izjave bi se nam morale zdeti resno mišljene in obvezne tem bolj, ker je na konkretna vprašanja podajal konkretne odgovore. Lapidarno je izjavil, da njegovo geslo je: enake pravice in enake dolžnosti! Samo ob sebi umevno da je, **da bo imela naša narodna manjšina svoje narodne šole!**

Mi želimo iskreno, da bi nam bodoča dejstva kazala, da bi gospodu Mussoliniju delali krivico, če bi še nadalje vstrajali na svojem stališču nevernih Tomažev. V to pa je potrebno, da ne bo več strankar, ampak le državnik, ki ne bo trpel poleg sebe nobene druge stranske vlade, morda močnejše, nego je njegova, da ne bo dopuščal, da bi si katerakoli stranka prisvajala naloge, ki gredo edinole zakoniti vladi, oziroma, da bi hotela nadomeščati državno oblast. Dalje bo moral neizprosno zahtevati od svojih podrejenih organov, da naj pri vsem svojem delovanju postopajo v zmislu njegovega gesla: enake pravice in enake dolžnosti! Šele potem, in edino potem, bomo mogli verjeti njegovemu zagotovilu, da bo imela naša narodna manjšina svoje narodne šole v potrebni meri, da se bodo spoštovale pravice našega jezika, da bodo oblastva nepristransko in stvarno presojala gospodarske potrebe našega ljudstva in poslovale temu primerno. Če je to, kar je Mussolini zatrjeval srbskemu časnikarju, njegova resna in resnična volja, ne bo smel tudi odrekati temu ljudstvu nobenega jamstva za svobodno in samosvoje življenje.

Taka dejanja bodo morala slediti, če Mussolini noče, da bi mislili tudi o njem, da je državnik, ki eno govori, drugo pa misli in tretje — dela! Iskrenost in doslednost zahtevamo, hočemo, da se besede in dejanja krijejo. Le tedaj nam bodo njegove izjave blagovestje, napovedujoče nam boljše čase kot res enakopravnih in svobodnih državljanov. Drugače bi morali ostati neverni Tomaži tudi napram vsem lepim zagotovilom gospoda Mussolinija.

Italija

Združenje bivših borcev razpustilo svoje čete

RIM, 1. Danes je sprejel podtajnik v ministrskem predsedstvu Acerbo glavnega tajnika državnega združenja bivših borcev g. Zilli-ja, kateri mu je sporočil, da je osrednji odbor združenja sklenil razpustiti čete, ki jih je združenje ustanovilo.

Tridentinski fašisti hočejo, da bodi sedež prefekture v nemškem Bocenu

TRIDENT, 1. Pokrajinska fašistovska zveza je sklenila na svojem predvčerajšnjem zborovanju resolucijo, v kateri zahteva, da morata Tridentinska in Južni Tirol tvoriti eno pokrajino in da se z ozirom na višje državne interese ima sedež prefekture prenesti iz Tridenta v Bocen. Nadalje je zveza sprejela drugo resolucijo, v kateri naglaša, da so iz zemljepisnih in narodnih ozirov potrebne nekatere izpremembe mej Tridentinske Benečije. Te resolucije so bile izročene včeraj tajniku pokrajinske zveze polkovniku Ferriniju in prefektu Guadagniniju, da obvesti vlado o željah tamošnjih fašistov.

Jugoslavija

Akcija Hrvatskega bloka v odločilnem štadiju — Hrvatski blok sprejema ustavo z omejitvijo glede razdelitve Hrvatske

BELGRAD, 1. Bivši hrvatski ban dr. Tomljenović je vodil tekom zadnjih dni važne razgovore z Ljubo Davidovićem in Stojanom Protićem v imenu Stjepana Radića. Dr. Tomljenović je prinesel predsedniku demokratske stranke pismo Radića, v katerem ga voditelj Hrvatske seljačke stranke obvešča o poslednjih definitivnih sklepih in o izjavi Hrvatskega bloka. V tem pismu Radić javlja Davidoviću, da pridejo Radićevci in zajedničarji v belgrajsko skupščino. V glavnem sprejema vidovdansko ustavo z edino tem pridržkom, da se Hrvatska in Slavonija ne razdelita na štiri oblasti. Kot protiusluge postavlja Radić zahtevo, da se Ljuba Davidović in Stojan Protić obvežeta, da se sedanja belgrajska vlada strmoglavi.

Dr. Tomljenović je dalje poročal Ljubi Davidoviću, da pridejo poslanci Radićeve stranke in zajednice dne 2. decembra v Belgrad. Radić se je odrekel ne samo republiki, ampak tudi federaciji. Radić sprejema vidovdansko ustavo z zgoraj omenjeno izjemo.

Drži se za gotovo, da komunike Hrvatskega bloka absolutno ne pomenja prekinjenja pogajanj s srbijanskimi skupinami za sporazum. V parlamentarnih in političnih krogih sedaj kategorično izjavljajo, da je prihod Hrvatskega bloka v sedanjem političnem momentu najprimernejši in najnujnejši. Dr. Tomljenović se je razgovarjal tudi z zemljoradnikom Jovanom Jovanovićem in zastopnikom Jugoslovenskega kluba Barićem.

BELGRAD, 1. Uredniku «Vremena» se je Stojan Protić izrazil o akciji Hrvatskega bloka in o važnosti Radićeve izjave v zadnji številki «Slobodnega doma». Protić je med drugim tudi naglašal, da je ta Radićeva izjava sedaj brezpredmetna, ker je bila nato izdana oficijelna izjava Hrvatskega bloka z dne 25. p. m. Komunike Hrvatskega bloka ima veljavo. Sklepe v tem komuniketu je treba smatrati za pravilne in lahko služijo kot temelj za nadaljnja pogajanja. Ta komunike ustvarja v akciji Hrvatskega bloka zelo dobre smernice za nadaljnja pogajanja. Komunike vsebuje konkretne zahteve Hrvatskega bloka, ki se lahko sprejmejo. Glede stališča vlade do Hrvatskega bloka je Protić omenil, da vlada preko oficijelnih organov daje izjave, da se veseli prihoda, ker bi to značilo okrepitev države, na drugi strani pa je jasno videti, da ona ne želi tega prihoda. Stojan Protić se je dalje izrazil o času vladne demisije, da je to vprašanje postransko in je irelevantno, če vlada poprej ali poslej demisijonira. Protić tudi naglaša, da prisega hrvatskih poslancev ni merodajna za pogajanja.

Novi devizni pravilnik.

BELGRAD, 1. Pomočnik fin. ministra gosp. Plavšić je podal sledeče informacije o novi devizni in valutni politiki: Novi pravilnik o devizah in valutah se vzame v pretres v ožji komisiji finančnega ministrstva in bo objavljen koncem tega tedna. V glavnih črtah predvideva novi pravilnik nastopne izpremembe: Namesto dosedanjega odbora pri Narodni banki se ustanovi mešana komisija, obstoječa iz predstavnikov trgovinske in obrtne zbornice ter ostalih gospodarskih zavodov, ki bodo tvorili konzultativen organ. Razdeljevanje deviz in valut bo vršila posebna komisija, sestoječa iz zastopnikov gospodarskih krogov, ki bo delovala v Zagrebu in v Belgradu, dočim bo kontrolo nad vsemi posli vršil centralni urad v finančnem ministrstvu. Regulacijo prometa bo vodila posebna komisija, v kateri bodo zastopane vse gospodarske korporacije in odbori, ki bodo tvorili forum za proučevanje vprašanja harmonične ureditve izvoza in uvoza.

Z ozirom na to predvideva novi pravilnik nastopne naredbe: 1. Pravilnik za promet z devizami in valutami. 2. Naredbo o ustanovitvi komisije za regulacijo uvoza in izvoza. 3. Naredbo za obširna navodila bankam, uvozničarjem, izvozničarjem in občinstvu, ki bodo obsegala vse pravice in dolžnosti onih, ki poslujejo z devizami in valutami. 4. Naredbo o organizaciji tajnega centralnega urada za devize in valute v Belgradu.

Čehoslovaška

Razkol v nemškem bloku na Češkoslovaškem

PRAGA, 1. Nemška parlamentarna zveza je razpuščena. Vodja nacionalistov Lodgmann je naznanil izstop svoje skupine iz zveze in njemu so sledili nemški narodni socialisti. Razkol pomeni ločitev negativnih elementov od pristašev pozitivne taktike. Eden izmed neposrednih vzrokov tega razkola je bil govor nemškega agrarca Zelegerja v Zatecu, ki je agitiral za sodelovanje s Čehi.

Bolgarska

Grške bande v zapadni Traciji proti Bolgarski

SOFIJA, 1. Bolgarska brzojavna agencija objavlja: Oblastva na meji poročajo, da so se grške obmejne straže, in sicer straže v Monkovem, Deraderu in v drugih vaseh, ojačile z eno stotnijo pehote in dvema stotnijama strojnic. Grki sestavljajo bande, da prekoračijo bolgarsko mejo. Grki so vzeli v svojo službo občeznane razbojnike.

Dve bolgarski noti konferenci v Lausanni

SOFIJA, 1. Bolgarska brzojavna agencija javlja: Vlada je naročila načelniku bolgarske delegacije na konferenci v Lausanni, g. Stambolijskemu, naj predloži konferenci noto, s katero se zahteva repatriacija bolgarskih beguncev iz Tracije, ki se sedaj nahajajo na Bolgarskem in katerih število prekaša 200 tisoč. Vlada je dostavila Stambolijskemu še drugo noto, s katero se prosi konferenca v Lausanni, naj posreduje v prilog bolgarskemu prebivalstvu zapadne Tracije, katero hočejo Grki s silo izgnati, da ga nadomestijo z grškimi begunci iz Male Azije.

Rusija

Čičerin predlaga balkansko federacijo.

BERLIN, 1. Po svojem prihodu v Berlin je komisar za zunanje zadeve Čičerin uredniku «Vossische Zeitung» izjavil, da je bila udeležba Rusije na konferenci sama ob sebi dana. Rusija je prvovrsten faktor, ki se ne sme omalovaževati. Ureditev orijentskega vprašanja brez sodelovanja Rusije bi bila brezpomembna. Vsaka država, vsaka nacijonalna skupina, ki bi bila s to ureditvijo nezadovoljna, bi apelirala na Rusijo in taka ureditev bi se izkazala kot komedija. Morske ožine morajo ostati za vojne ladje popolnoma in za vedno zaprte. Obenem pa morajo biti brezpogojno proste za trgovinsko plovbo. Rusija nobene druge rešitve ne bo priznala. Da bi se nadzorstvo morskih ožin poverilo Zvezi narodov ali komu drugemu, to bi v resnici pomenilo kontrola po dominirajočih pomorskih silah ter sovražen čin Rusiji. Turški narod bi se zelo kmalu temu uprl ter se s pomočjo Rusije bojeval proti temu.

Čičerin je končal dobesedno: «Naš splošni cilj je trajna ureditev razmer na bližnjem vzhodu ter v najbližji okolici. Da se razčistijo in ustalijo razmere na Balkanu, predlagamo ustanovitev federativne balkanske države, seveda brez Turčije, v kateri bi se vse balkanske države čutile doma».

Nemčija

Ogorčenje v obrenskih pokrajinah proti Franciji

BERLIN, 1. «Vossische Zeitung» je prejela iz Kölna vest, da je zavladalo vsled francoskih zahtev po produktivnih jamstvih po vsej obrenski pokrajini veliko vznemirjenje. To vznemirjenje se izraža v resolucijah, ki so bile sprejete na raznih zborovanjih. Tako so krščanski delavci sprejeli resolucijo, v kateri se naglaša, da so minili časi, ko se je moglo odločevati o narodih brez njih in preko njihove glave. Tudi socialistični sindikati so sklenili slične resolucije. «Kölnische Zeitung» pripominja, da se vršijo razne demonstracije v obrenskih pokrajinah, katere pokrajine — zaključuje list — so in morajo ostati nemške.

Avstrija

Bundesrat proti ratifikaciji ženevske pogodbe

DUNAJ, 1. Bundesrat, v katerem si stoje vladne in opozicionalne stranke enako močne nasproti, je, kakor znano, po ustavi pooblaščen, da v roku osmih tednov dviga svoj «veto» proti zakonom, ki jih je parlament odobril. Iz tega razloga člani vladnih strank k včerajšnji seji niso prišli, da omogočijo socialistom, da se takoj zoperstavijo ratifikaciji protokola o ženevski pogodbi, kar se je tudi zgodilo. Dosledno se bo moral parlament nujno zopet sklicati, da znova odobri protokol. Po drugi odobritvi s strani parlamenta izgubi «veto» Bundesrata moč. Vsled tega nepričakovanega dogodka se bo finančna pomožna akcija nekoliko zakasnila.

Konferenca v Lausanni

Povratek ministra Ninčića.

LAUSANNE, 1. Jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčić odpotuje v pondeljek v Belgrad. V vodstvu jugoslovanske delegacije ga bo zastopal jugoslovanski poslanik v Parizu.

Stališče Rusije v Lausanni — Rusija in carigrajsko ter tracijsko vprašanje

MILAN, 1. Gaetano Polverelli, lausannski dopisnik fašistovskega «Il Popolo d'Italia», je imel pogovor z Rakowskim, predsednikom ukrajinske republike in članom ruske delegacije v Lausanni, ki je sestavljena od Rusov, Ukrajincev in Georgijcev, ki pa nastopa kot diplomatska enota.

«Ležijo nam na srcu odnošaji z Italijo — je izjavil Rakowski —; konferenca se bo končala, stiki pa se bodo nadaljevali. Izjave gospoda Mussolinija glede Rusije, glede njenega pravnega priznanja in glede njene pripustitve k konferenci so zelo zadovoljivo vplivale na rusko javno mnenje. V tej izjavi smo videli željo Italije, da ustvari trdno podlago za odnošaje z Rusijo. Na poti v Lausanno sem prejel iz Moskve sporočilo, naj izrazim gospodu Mussoliniju mnenje ruske vlade. Ker ga pa nisem našel v Lausanni, sem prosil markiza Garronija, naj sporoči predsedniku Vaše vlade naše namene.

Kakor veste, smo zahtevali udeležbo pri vseh delih konference. Upamo, da bo tudi Italija podprla to našo zahtevo. Mussolinijev korak za ustvaritev rednih političnih in gospodarskih odnošajev med Italijo in Rusijo nas najde pripravljene za rešitev vprašanj, ki so doslej ovirala sklenitev redne pogodbe.

Rakowski je nadalje izrazil upanje, da se bo v kratkem poravnal med Italijo in Rusijo spor zaradi zaplenitve gotovih svot, ki so last ukrajinskega trgovskega komisariata. Ko je Ukrajina prejela vesti o spoštljivem zadržanju nove italijanske vlade nasproti ruski vladi, je opustila ukrepe za represalijo. Do zbližanja med Rusijo in Italijo, ki imata povsem različno politično in socialno organizacijo, bo prišlo edinole na podlagi načela «do ut des». Rakowski je poudarjal, da imata Italija in Rusija mnogo skupnih trgovskih interesov. Italija rabi rusko žito, premog, železo, petrolej, les, na drugi strani bo Italija našla na ruskem tržišču razprodajališče izdelkov svoje kovinske in avtomobilske industrije in nekaterih poljedelskih pridelkov. Po mnenju Rakowskega bo Rusija lahko že s prihodnjim letom izvažala žito. Medtem se že pogaja z italijanskimi zadrugami za poljedelske koncesije v Ukrajini in Rusiji.

Glede pogajanj v Lausanni je Rakowski izjavil, da veže Rusijo splošni interesi na Italijo, ki je bliže vzhodu nego druge velevlasti. Italijanska vlada se mora zavedati, da teritorialni in drugi dogovori, ki se bodo sklenili brez ozira na Rusijo, ne bodo mogli biti trajni. Cilj konference, ki je ustvaritev trajnega miru, se ne bo dosegel, če bo Rusija izključena. Rusija ne bo priznala tukaj sklenjenih dogovorov; to smo izjavili na najbolj odločen način.

Vprašanje morskih ožin smatram za najvažnejše. Od rešitve tega vprašanja bo odvisen mir na bližnjem vzhodu. Ne sme se to tolmačiti kot grožnja z vojno s strani Rusije; ugotoviti hočem le, da bi krivična rešitev tega vprašanja morala dovesti do sporov. V skupnem interesu vseh velevlasti je, da ostanejo Carigrad in morske ožine pod turškim gospodstvom. Vsaka druga rešitev bi pomenila smrtno nevarnost toliko za Rusijo, kolikor za balkanske in sredozemske države.

Zastonj je govoriti o velikanski strateški važnosti Carigrada — je nadaljeval Rakowski — zadosti je omeniti, da imajo že od dveh vekov vojne tam svoj začetek.

Govori se, da bodo Carigrad in Dardanelske ožine dani Turčiji, toda pod pogojem, da dovoljo prost prehod trgovskim in vojnim ladjam. Kar se tiče prostega preboda trgovinskih ladij, je ruska republika povsem za to, saj so šle skozi Dardanele pred vojno tri tretine ruskega žita. Dardaneli so edina vodna pot, ki veže Rusijo z večjim delom sveta in veže črnomorska pristanišča s Petrogradom in Vladivostokom.

Toda glede vojnih ladij je položaj povsem drugačen. Odpreti Črno morje vojnim mornaricam bi pomenilo isto, kakor dovoliti prevlado v Črnem morju oni državi, ki ima najmočnejšo vojno mornarico. Pripoznamo pa vsem prizadetim pravico do jamstev, da Črno morje ne postane operacijska baza Rusije proti drugim državam. Obalne države, Romunska, Bolgarska in Rusija bodo lahko vedno sklenile potrebne dogovore za zajamčenje vzajemnih interesov na Črnem morju. Straža za zapiranje morskih ožin bi morala biti Turčija. Rusko stališče je torej to-le: popolna prostost plovbe za trgovske ladje, absolutna prepoved plovbe za vojne ladje iz Črnega morja v Sredozemsko morje in narobe, toda ne demilitarizacija, ker to bi pomenilo prost prehod za vojne ladje. Jamstva za prostost trgovske plovbe se bodo morala določiti v posebnem dogovoru s Turčijo.

Na vprašanje, kakšno stališče zavzema Rusija nasproti vprašanju Tracije in bolgarskega izhodišča na Egejsko morje, je Rakowski odgovoril, da zastopa Rusija pravico do samoodločbe in da se je obvezala v dogovoru s Turčijo, da bo zastopala to stališče tudi glede zapadne Tracije. V splošnem vztraja Rusija na stališču, da imajo narodi pravico do samoodločbe in bo zastopala to stališče tudi glede vprašanja mandatov. Zveze narodov v sedanji obliki ne priznava.

Grška

Tajne listine o zgodovini grškega poraza v Mali Aziji — Vloga g. Venizelosa

PARIZ, 1. Poročevalec lista «Matin» v Atenah je objavil v omenjenem pariškem listu vrsto tajnih listin, ki so važne za poznavanje zgodovine grškega pohoda v Mali Aziji in poraza grške armade. Prva med temi listinami je brzojavka, ki jo je poslal Venizelos v Atene 19. marca 1920., t. j. torej, še preden je bila sevreska mirovna pogodba. Brzojavko je Venizelos poslal grškemu ministru za zunanje zadeve iz Londona. V njej poroča Venizelos, da ga je angleški vojni minister vprašal v imenu Lloyda Georgea, ali bi se Grška obvezala, da Turško prisili k izvršitvi mirovnih pogojev, ako bi jih ne hotela sprejeti. Lloyd George je obenem sporočil, da Angliji njene številne obveze ne dopuščajo, da bi poslala posebno armado ne v Tracijo ne v pokrajine Male Azije, ki bi bile prisojene Grški. Angleški vojni minister — dostavlja Venizelos — nam priporoča, naj vestno presodimo svojo moč in naj ne sprejemamo obvez, ki bi jim ne mogli biti kos. Obenem je opozoril, da ne moremo misliti na pomoč Francije in Italije. Jaz sem odgovarjal, da sprejemamo, kar se tiče ozemlja, ki nam ga daja mirovna pogodba, nalogo, da prisilimo Turško k spoštovanju mirovnih pogojev.

V neki drugi brzojavki poroča Venizelos o pogovoru, ki ga je imel z Lloydom Georgem po sestanku v Boulogne-i. Francozi in Italijani so bili pripravljeni v sporazumu z angleškim zunanjim ministrom in z angleškimi izvedenci omiliti pogoje za mir s Turško. Venizelos je zagotavljal takrat Lloydu Georgeu, da je Grška pripravljena poslati eno divizijo na pomoč Angležem in da sprejme zraven tega nalogo, da popolnoma uniči Kemalovo armado v Izmidu. Venizelos je dodal v brzojavki: Imam razlog verjeti, da bo nov položaj na bližnjem vzhodu spravil na površje Grčijo in da se bo Anglija potrudila, da ji pripomore do čim večje moči.

V neki drugi, čisto osebni in tajni brzojavki, ki jo je poslal iz Londona 15. junija 1920., je Venizelos poročal o pogovoru z Lloydom Georgem, ki da je prihoda grškega ministra zelo vesel, ker da je treba proučiti sredstva, s katerimi naj bi se Turška prisilila, da izvrši določbe mirovne pogodbe. Tudi ob tej priliki je Lloyd George izjavil, da na Italijo ni mogoče računati in da bi francosko javno mnenje bilo proti temu, da se na Turško pošljejo nove francoske čete. Nadalje je angleški ministrski predsednik vprašal svojega grškega tovariša, ali ima njegova država moč in voljo prisiliti Turško z vojaškimi sredstvi k spoštovanju mirovne pogodbe. Venizelos je odgovoril, da razpolaga Grška s potrebnimi močmi in da bo tudi našla voljo za potrebni napor, ako bi jo podpirali obe zapadni državi ali pa vsaj Anglija. Lloyd George je prosil Venizelosa, naj razpravlja o tem z vojnim ministrom, in obenem ga je prepričeval, da angleški glavni štab mnogo ceni turško odporno silo. Ker je angleški ministrski predsednik — je rečeno dalje v tej brzojavki — pripravljen prisiliti Turško potom Grške k spoštovanju mirovnih pogojev, mislim, da bi grški narod, ako bi se mu stvar pojasnila, hotel napraviti potrebni napor, da se uresničijo skoraj vsa narodna stremljenja. Ob koncu je vprašal Venizelos zunanjega ministra v Atenah, ali se misli spričo obrazloženega položaja, da bi se mogli mobilizirati trije ali štirje letniki. Kakor je priporočal Venizelos, so njegovi nasledniki, katerih usoda je sedaj znana, mobilizirali rezervne letnike, tako da je znašalo število vojakov pod orožjem 300.000 mož, ki so zasedli 800 km dolgo fronto. Konec je bil poraz, ki ga je že dolgo prej predvideval načelnik glavnega štaba grške armade polkovnik Metaxas.

Zopet aretacije v Atenah

LONDON, 1. Listom poročajo iz Aten, da so bili tam aretirani Papulas, Dusmanis in Valetta.

ATENE, 1. Službeno se potrjuje aretacija bivšega vrhovnega poveljnika vojske v Mali Aziji Papulasa, bivšega načelnika štaba generala Dusmanisa in bivšega načelnika generalnega štaba v Mali Aziji generala Valettasa.

Proces proti princu Andreju

ATENE, 1. Proces proti princu Andreju, ki je poveljeval armadnemu koru ob Sangariju, se bo pričel prihodnji teden.

Zadržanje grških listov po usmrtitvi ministrov

PARIZ, 30. Listom poročajo iz Aten, da se skoraj vsi grški listi vzdržujejo razpravljanja o usmrtitvi bivših ministrov ter apelirajo na patriotizem prebivalstva, ki bo pripomogel, da pride v državi do pomirjenja, ki je spričo sedanjih nevarnosti prepotrebno. Nadalje naglašajo listi, da bo pomenila usmrtitev bivših ministrov konec vseh političnih kamaril in začetek dobe novega preporoda grškega naroda.

Turčija

Protigrška vstaja v Traciji

CARIGRAD, 1. Vstaško gibanje v zapadni Traciji se širi. V uradnih krogih se zatrjuje, da je gibanje v svojem bistvu čisto bolgarsko gibanje. Med Grki in vstaši je prišlo že do več bitk pri Gumulgini, Ksantiju in na drugih krajih. Glasom turških listov so imeli bolgarski četniki v spopadu severno od Ksanti 30 mrtvih. Listi javljajo, da so Grki streljali pri Ipsali blizu Drinopolja tudi na turške obmejne orožnike, ki pa niso odgovarjali.

LONDON, 1. Listi so objavili neko poročilo iz Carigrada, ki pravi, da so imeli vstaši uspeh proti grškim četam na fronti Jiha - Sarichemi in Dedeagač. Grška posadka v Gumulgini 15 km od morja je zbežala, pustivši sovražniku veliko množino vojnega materiala. Poročilo pravi tudi, da so vstaši obrazovali začasno vlado.

Anglija

Angleška doljna zbornica odobrava korake vlade v Atenah

LONDON, 1. Včeraj se je v doljni zbornici razpravljalo o vprašanju protestnih korakov angleške vlade v Atenah. Bivši finančni minister Chamberlain je vprašal, ali je storila vlada svoje korake tudi v skladu z zavezniki. Ministrski predsednik je odgovoril: «Ravnali smo neodvisno od drugih vlad in mislimo, da imamo tudi pravico za to. Ko smo protestirali pri grški vladi, smo imeli moji kolegi in jaz pred vsem pred očmi dejstvo, ki je absolutno nasprotno običajem civiliziranih vlad, dejstvo, da se pošljejo odstavljeni ministri v smrt pod pretvezo, da je bila njihova politika pogubna. Izvajanjem Bonarja Lawa je zbornica živo pritrjevala. Aplavza se je udeležil tudi Lloyd George.

Ameriške čete ob Renu ostanejo

LONDON, 1. «Timesu» poročajo iz New Yorka 29. pret. m.: Danes se je v ministrstvu pretresoval predlog, naj se umaknejo ameriške čete od Rena. Iz važnih razlogov, tičočih se vnanjega položaja, bodo čete še ostale tam.

Dnevne vesti

† **Avskultant Josip Turk.** Neusmiljeno in kruto je stala beseda za besedo na brzojavki: Ljubljana, 25. — Avskultant Josip Turk — smrtno ponesrečil — na Grintavcu — Bajsov klub .... Nam pa je stisnilo srce. Tudi tja je udarilo! Ko so prišli skupaj, se je zdelo, da med njimi žalosti biti ne more. Samo veselje in prešerna mladost še včeraj, pa je zazijalo, in kdo bi si mislil, da boš videl danes Bajse, sključene pod bremenom tuge, spremljati svojega tovariša na njegovi poslednji poti? —

Ali je bilo res tako zapisano, da se mora razgrniti črn oblak tudi nad ta košček paradiža? ... Zaklicalo je tam od grobov, in hotelo se je zgoditi, da je čul klic baš — najboljši. In plezal je, plezal navzgor, na vrh snega in stene, kakor bi ga gnalo, da še enkrat pogleda daleč, daleč naokrog, z najvišjega vrha, — kot Bajs. In tedaj je izginil, kakor bi prerezal napeto struno ... Za njim je ostala le na snegu krvava sled, kakor rože na grobu. Jože, vsi Bajsi za Tabo žalujejo! —

Promocija. Tovarišu Lojzetu Bercetu, novemu doktorju trgovsk. in gospodarskih ved, prisrčne čestitke! — Slov. akad. fer. društvo «Balkan».

Albertini — Mussolini. V svojem znamenitem govoru v senatu, kjer je obsojal postopanje g. Mussolinija s poslansko zbornico, je senator Albertini — z ozirom na fašistovsko gibanje — zahteval od ministrskega predsednika, naj poskrbi, da namesto samovolje stopi zakonitost. Vzpostavi naj se svoboda **vseh,** svoboda, ki ne pozna nobene druge meje nego mejo zakona. Ne sme se več dogajati, da bi se kdo postavljal na mesto države, bodi v vnanji, bodi v notranji politiki! Nikdo si ne sme prisvajati monopola za tolmačenje pravih italijanskih interesov. V Italiji ne smeta obstojati, druga poleg druge, dve oboroženi sili, fašistov in države. — Ta izvajanja senatorja Albertinija je senat živahno odobraval in prikimoval je tudi ministrski predsednik Mussolini. Odobraval jih je torej tudi on. Logični zaključek iz tega odobravanja je, da je ministrski predsednik prevzel obvezo, da naziranjem senatorja Albertinija pripomore do praktične udejstitve. V čudni luči bi se g. Mussolini kazal, ako bi na delu zanikoval, kar je v senatu odobraval. Taka dvoličnost ne bi služila njegovemu ugledu in njegovi avtoriteti.

Poslanec Šček in zamenjava denarja. Prejeli smo: Poslanec Šček je poslal listu «Edinosti» neko izjavo, ki pa ni nikaka izjava in ki ravno zato človeka sili, da se bavi z vprašanjem izmenjave denarja v naših pokrajinah, vprašanje, ki ni, kakor misli gospod Šček, navaden časnikarski prepir, ampak za vse Slovane v italijanskih pokrajinah zelo važna stvar, ki zanima in mora zanimati vso našo javnost. Poslanec Šček vzbuja upravičen sum, da ni vse v redu, tudi s tem, da se sklicuje ob taki priliki na žalosten položaj našega ljudstva. To pač vsak dobro ve, toda s tem še ni razčiščeno vprašanje, za katero gre. Vprašanje je čisto enostavno in že čast poslanca Ščeka zahteva, da odgovori javno na javno sproženo vprašanje, ali je res, kar trdi o njem «Zadružna Zveza» glede izmenjave denarja v naših pokrajinah. Da ali ne!?

Pripomba uredništva: V vsem tem sporu naš list še ni izrekel svoje besede. Objavljali smo le izjave od ene in druge strani. Naše mnenje je, da je edini krivec v vsem vprašanju, vlada, ki **noče** izmenjati tolikokrat imenovanega denarja. Gotovo ni kriv oni, ki je slučajno vložil eno spomenico manj, ali enkrat manj interveniral nego drugi. Pribijamo le, da ima posl. Ščeк prvenstvo v tem lovu na «krivce» in vidimo v tem njegovem koraku poskus, ki zelo diši po demagogiji, da napade osebe in zavode, ki so mu neprijetni ali na poti. Ker je pa stvar tako daleč dozorela, se pridružujemo gornjemu pozivu našega dopisnika. Stvar se mora že enkrat izčistiti. To zahteva ljudstvo, ki hoče v svojem «žalostnem položaju» vedeti, do koga se sme z zaupanjem obrniti. Zato pozivamo vse, ki so tu prizadeti, da pripomorejo k temu, da se stvar razčisti. —

Nove šolske takse. Agencija Stefani poroča: Ministrski svet je na svoji seji od 30. pret. m. odobril zakonski načrt naučnega ministra glede šolskih taks na srednjih in normalnih šolah. Novo v odloku je, da se privatni in redni učenci glede pristojbin popolnoma izenačijo. Nove takse so sledeče: Normalne šole in učiteljišča: za sprejem 30.— lir, učnina za vsak razred 75.— lir, taksa za maturo 100.— lir, za diplomo 15.— lir. — Realke in komplementurne šole: vpisnina 22.— lir, taksa za vsak razred 100.— lir, za maturo 50.— lir, za diplomo 10.— lir. Gimnazije: vpisnina 22.— lir, šolnina letno od 1. do 3. r. 125.— lir, v 4. in 5. r. 200.— lir, taksa za maturo 120.— lir, za diplomo 10.— lir. — Liceji: za sprejemni izpit (če ga mora kdo polagati) 90.— lir, vpisnina 45.— lir, letna šolnina 250.— lir, maturitečna taksa 200.— lir, diploma 20.— lir. — Novi odlok bo stopil v veljavo s šolskim letom 1923—24., razen taks za maturo in diplomo, katere se bodo primenile že pri poletnih izpitih v šolskem letu 1922.—23.

Praznik Sv. Miklavža in trgovine. Tržaška podprefektura javlja, da bodo dne 5. t. m. na predvečer Sv. Miklavža trgovine odprte do 22. ure. Pouličnі prodajalci bodo lahko začeli s sejmom Sv. Miklavža dne 4. t. m.

O italijanskih vjetnikih v Rusiji. Tukajšnja kr. kvestura javlja: Često se dogaja, da razni tujci, posebno Nemci, ki se izdajajo za bivše vjetnike v Sibiriji, širijo vesti, da je mnogo italijanskih vjetnikov v imenovani deželi, kjer da se nahajajo v zelo slabem položaju. Da se prepreči mučno vznemirjenje tisočev družin pogrešanih vojakov, se opozarja občinstvo, da ni smeti takim neoverjenim in večinoma napačnim vestem premnogo verjeti.

«Narod sebi» nosijo napis potrdila blokov, ki jih je založilo «Šolsko društvo» za dan naše dece, t. j. 28. decembra. «Šolsko društvo» je nalašč zbralo ta dan za pobiranje darov, ker je zbirka namenjena vzgoji naših nedolžnih otrok. Naš narod, ki mu je na tem, da se tu živi in se tu hrani na vekov veke, bo gotovo naredil v polni meri svojo dolžnost! Vsaka vas naj naroči vsaj en blok. Priporočljivo bi bilo, da naj bi zlasti mladina sama pobirala darove. Ne odlašajte z naročitvijo blokov do zadnjega dne, ampak naročite takoj! Mnogo vasi se je odzvalo kliču «Šolskega društva» in ni dvoma, da jim bodo vse druge sledile!

Miklavž pride tudi k Sv. Ivanu, in sicer v nedeljo 10. t. m. ob 3'30 popoldne za otroke, ob 8. uri zvečer pa za odrasle. Na popoldanski prireditvi nastopijo gojenci otroškega vrtca s pesmicami, deklamacijami, prizori in igrico. Pri večerni prireditvi sodeluje M. D. P. od Sv. Jakoba.

Sprejemali se bodo paketi proti odškodnini 50 stotink.

Javna knjižnica za okraj Kolonja-Vrdela. V nedeljo, dne 3. t. m. se otvori javna knjižnica društva «Prosvete» v prostorih krožka «Omladine» na Škorklji-Coroneo št. 770 (campagna Cabiglio). Član postane lahko vsaka oseba, ki bo vpeljana po kakem članu društva «Prosvete» ali «Omladine», ali pa, ki položi kavcijo 10 lir. Vpisnina znaša 1 liro, mesečni prispevek 1 liro. Člani «Prosvete» in «Omladine» so oproščeni vpisnine in članarine.

Knjižnica bo poslovala vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne.

«Miklavžev večer». V nedeljo 3. t. m. priredi «Šentjakobska čitalnica» to svojo originalno in tradicijonalno prireditev. Poskrbljeno bo za vse. **Ob treh** popoldne bo Miklavž za otroke. Zvečer pa ob 7 in pol za odrasle in otroke v spremstvu odraslih. Pri pogrnjenih mizah se bo gotovo razvila živahna zabava, posebno pa zato, ker izven nastopa Miklavža je Čitalnica preskrbela razne šaljive prizore in divne balete. Sploh nudi večerni program obilo užitka in zabave. Pridite!

NB. Sprejemajo se samo dobro vezani paketi z razločno pisanim imenom proti odškodnini od L 1'— v nedeljo v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu od 9 do 12 zjutraj, toliko za popoldansko kolikor za večerno prireditev.

Vstopnina za otroke znaša 1 liro.

Kdo ve kaj? 18-letni Ivan Bubnič s Padriča na novi cesti 51 je odšel dne 29. t. m. z doma in se ni več vrnil. Oblečen je bil v navadno delavsko obleko. Kdor bi kaj vedel o njem, je naprošen, da naznani starišem.

Društvene vesti

M. D. P. Sv. Jakob. Danes ob 10½ sestanek dramatičnega odseka. Na dnevnem redu so sledeče točke: 1. Nastop v Gorici, 2. Nastop pri Miklavževem večeru pri Sv. Ivanu, 3. Razdelitev vlog za novo igro. Vsi člani odseka naj bodo gotovo navzoči. — Vodstvo.

M. D. P. — Sv. Jakob. Danes ob 20 točno redna odborova seja, katere naj se odborniki polnoštevilno udeleže. Vodstvo dram. odseka je naprošeno, da prisostvuje seji. — Predsednik. —

Srednješolsko društvo «Zora». Danes ob 5 uri pop. redni društveni sestanek s predavanjem. Pridite točno in polnoštevilno. — Odbor.

Iz tržaškega življenja

Hišna preiskava. — Zaplemba blaga tatinskega izvora. V hiši št. 16 v ulici Felice Venezian stanuje družina Vigini. Ta družina je živela nekdaj v velikem pomanjkanju; v zadnjem času si je pa očitno opomogla. Sosedje so se čudili tej izpremembi, in seveda so tudi marsikaj ugibali. O teh ugibanjih pa je tudi izvedela policija, in včeraj zjutraj so policisti izvršili preiskavo v stanovanju družine Vigini. Uspeh preiskave je bil krasen: v stanovanju so zaplenili šest zaklanih, rejenih kokoši, mnogo perila in nekoliko srebrnine. Vso to blago je tatinskega izvora. Aretiran je bil hišni poglavar. Do sedaj se ni moglo ugotoviti, kje je bilo blago ukradeno. Vendar pa se domneva, da je bilo izmaknjeno v stanovanju Ignacija Brunnerja v ulici Lazzaretto vecchio.

Tam bo tudi gorko. Dva kraljeva stražnika sta aretirala včeraj popoldne v ulici dell'Olmo nekega mladeniča, ki je nosil na ramenih vrečo premoga, ter ga vprašala, kje je dobil kurivo. Mladenič se je izgovarjal, da ga doma zebe, zato si je kupil premog. Ker pa ni vedel povedati, kje je «kupil» kurivo, je končal v zaporu v ulici Coroneo. Tam vsaj ga ne bo zeblo. — Imenuje se: Jordan Corazza, star 18 let, stanujoč v ulici S. Sergio št. 10. Mladenič je bil že večkrat pod ključem radi tatvine.

Hišna preiskava. Včeraj popoldne so izvršili policisti preiskavo v stanovanju Guidona Deschmana v ulici Madonnina št. 42 ter zaplenili nič manj kot tri nabasane puške, nabasan revolver in tri meče. Deschman ni imel za to zbirko orožja dovoljenja, zato so ga odpeljali v zapor v ulici Coroneo.

Nasilni berač. Včeraj je bil aretiran berač Karl Klenk, star 32 let, brez stalnega bivališča, ker je beračil s prepotenco.

Svinčene kroglje in medenina. — Dve aretaciji. Včeraj popoldne sta bila aretirana v stari prosti luki dva težaka: Ivan Gilopin, star 25 let, in Matej Muggia, star 20 let.

Mladeniča sta kriva, da sta ukradla v nekem vojaškem skladišču v stari prosti luki dve vreči svinčenih krogel in medenine. Ukradeno blago so jima zaplenili.

Krvav dogodek v Carigradu. Pred osmimi dnevi se je odigral na parniku «Graz», ko je bil zasidran v Carigradu, krvav dogodek: Tržačan Romeo Cante se je skregal z nekim svojim tovarišem ter ga končno zabodel z nožem. Ranilec je bil pred sinočnjim aretiran v Trstu, kamor je dospel z omenjenim parnikom. Odvedli so ga v zapor v ulici Coroneo.

Nočni kavalirji. Preteklo noč je bilo aretiranih v starem mestu šest nočnih kavalirjev. Ti kavalirji nimajo ne poštenega dela ne stalnega bivališča, vrhu tega so pa skozi in skozi sumljivi. Policija bo preskrbela, da bodo šli iz Trsta po «šupu».

Dve nesreči: v tovarni in v šoli. Delavec Josip Righini, star 34 let, stanujoč v Zgornji Čarboli št. 54, je prišel včeraj popoldne pri delu v tovarni Cuculin v Rojanu z roko pod cirkularno žago. Prerezala mu je zapestje. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

— Šolarček Alojzij Ščuka, star 9 let, stanujoč v ulici Pasquale Revoltella št. 463, je padel včeraj popoldne v slovenski šoli v Rojanu tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Tudi njega so prepeljali v mestno bolnišnico.

Vesti z Goriškega

Deskle. Prireditelji «petelinovega» večera dne 11. novembra t. l. v gostilni g. Rafaela Zimic-a v Desklah so zbrali za šolsko društvo znesek 200 L in ravnotako za ubožce domače občine.

Vesti iz Istre

Ponovni napad na Vilo Zoro v Opatiji. Iz «Stare naše sloge» posnemamo, da je v nedeljo zvečer vdrlo nekoliko fašistov v shajališče opatijskih Hrvatov, Vilo Zoro. Razbili so glasovir, razmetali knjige v knjižnici ter zapalili kup drv, ki se je nahajal v vili. Orožniki, ki so prihiteli, so preprečili nadaljnje pustošenje. Vodstvo opatijskega fašja pa je izdalo, kakor čitamo v «Popolu di Trieste», sklep, da smatra ta **naval kot čin nedisciplineranosti** in odklanja vsako odgovornost prepuščajoč sodni oblasti, da kaznuje krivce, in pridržujoč si nadaljne ukrepe. Ob enem se je dotična bojna četa, ki je zagrešila napad, razpustila.

DAROVI

Gospod S iz Korza daruje L 5 «Šolskemu društvu». Pri Kanalu v St. Petru se je nabralo L 40 za «Šolsko društvo».

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, 1. decembra 1922

ogrske krone	—.80.— —.95
avstrijske krone	—.03.— —.03
češkoslovaške krone	65.25.— 65.75
dinarji	28.—.— 28.40
leji	13.—.— 13.75
marke	— 26.— —.28
dolarji	20.50.— 20.70
francoski franki	145.25.—146.—
švicarski franki	386.—.—390.—
angleški funti papirnati	92.80.— 93.35

PODLISTEK

Igralec, ki dobiva.

Spisal **Mavricij Jókai**

Iz madžarskega izvirnika poslovenil

Ivan Koštiál 55

— On je tisti pa nihče drugi, ki gusle pojó o njem. Iz votline je prišel, skoz trojna kovinasta vrata. Njegov konj je Šarac, njegova sablja je tista, o čigar udarcih govori balada; tista, ki se je ne more nihče ubraniti, ki je rojen iz prahu in se bo povrnil v prah. Toda ta sablja je vendar nekje ostala i tam pod začaranim gradom, v rokah polnočne prikazni. To je kraljevičeva nevesta, strahovita Margarita, čigar poljub pahne vsakega moža v pekel. Lepi Marko se tega ni ustrašil; tudi zdaj jo je prosil tega poljuba. Margarita pa je dejala tudi zdaj le to-le: «Le kadar voda Reke od sovražniške krvi tako naraste, da mi bo segala čez usta, kadar se bom kopala v njej, takrat bom očiščena, takrat te poljubim.» Tako poje tudi guslar. — Lepi Marko je pustil pri njej svojo sablјo, ki ima ročaj iz samih diamantov. — Prišel bo nekoč po njo! — Tam gre on sam na čelu zadnjega krdela. — Na konju sedi. Tisti konj se nikoli ne spotakne, nikoli se mu ne zvrti, nikoli se ne spodrsne na skalah. Kadar mu kaka globel zapira pot, kar zleti čez njo. — Tudi ne more biti nihče drugi kot pravljični kraljevič ona sijajna prikazen, o kateri nihče ne vé, odkod je prišla — le to se vé, da odkar se je prikazal med Uskoki, vodi njih orožje od zmage do zmage ter razsiplje srebró in zlató iz polne dlani. — Vsa dekleta uskoška so zaljubljena vanj. Zanj bi dala tudi večno zveličanje. — A on se jim niti ne smehlja. Bledo in žalostno je njegovo krasno mladostno lice. — A ne bo več dolgo tako žalostno! — Bliža se svečnica. To je dan nevest. Tedaj bo nevesta vsako godno deklé, ki nosi deviški venec v skalni dolini; ženin bo sleherni mladec, ki ima ročaj handžarja zataknjen za pas. — Tedaj pride tudi Margarita iz Frankopanskega gradú ter prinese lepemu Marku sabljo nazaj, ki jo je pustil njej v zastavo. — In tedaj bodo uskoški fantje pripeljali svoje ujetnike iz votline in na darilnem kamenu bo odrezal vsak svojemu glavo, da naraste gorski potok od sovražniške krvi, dokler ne doseže Margaritinih ustnic, in potlej bo tudi ona očiščena ter se bo omožila s kraljevičem, z lepim Markom. — H guslam je takó pel nadaljevanje junaške balade belobradi stari trubadur, med tem ko so uskoška dekleta okrog plapolajoče grmade plesala «kolo» in moški — opojeni z raznovrstno pijanostjo — tulili za trubadurjem refrene (pripevke) one grozne balade. — Lepi Marko pa je molčal ter zrl v ogenj z žalostnim, brezgibnim obrazom.

XVII. **Dehteča zeliščа.**

Nikjer ne raste toliko dehtečih rastlin kot na skalah dalmatinskega primorja. Vsaka trata, vsak grm, kar tako iz sebe izdihuje ambro, pižem, kadilo; kadar v začetku februarja spomladanski solnčni žarki segrevajo bohotno floro, je ozračje napolnjeno s takim tokom dišav in vonjev, da se človeku dozdeva, da prebiva na kakem drugem svetu; v tem dehtečem, opojnem zraku se čutila povzdigujejo, občutek slasti opaja vse živce. Tiste dehteče zeli so vse sokrive onih fantazij, ki odvračajo prebivalce teh krajev od normalnega načina mišljenja. — Vonj je govor, v katerem govoré cvetlice ljudém. — To je tak tatinski jezik, ki ga umejo tudi tisti, ki ga ne poslušajo namenoma. —

(Dalje).

Rožica Cotič
Milko Pahor
trgovec
poročena
Dornberg, 2. decembra 1922.
738

Mali oglasi

pristojbina L 2'—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4'—. se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša Kdor išče službo, plača polovično ceno.

STANOVANJE v veži menjam z drugim stanovanjem. Ponudbe pod «Žefran» na upravništvo. 2162

SUKNJE, hlače, zimske obleke, dežni plašči, srajce, bele in barvane št. 38, vse za srednje postave v ulici Torre bianca 27/II. 2163

HIŠA s šestimi prostori in vrtom se proda. Pendice Scorcola 588 (Via Romagna) 2160

DEKLE iz Krasa, staro nekaj čez 20 let, išče službe pri zasebni družini v Trstu. Naslov pri upravništvu pod «Kraševka» 2161

V LJUBLJANI je na prodaj trinadstropna hiša v sredini mesta z dvema trgovinskima lokaloma. Proda se tudi stavbišče v bližini skladišča glavnega kolodvora v izmeri 13000 m². Pisati na naslov: F. H. Ljubljana I. poste restante. 2158

KOLESI za dirko in poldirko se prodata po ugodni ceni. Via Ruggero Manna 3, pritličje 2155

POLENOVKE, posušeni slaniki, slane sardele, paradižnikova konserva, milo, se prodaja po najnižjih cenah. Skladišče via Fonderia 6. 2121

PREPARATE za olepšanje kože, za sobe, proti izpadanju las, neškodljive barve za lase ima lekarna v II. Bistrici. 78/4

POROČNA SOBA iz črešnjevega lesa, masivna, se ceno proda. Campo Belvedere 1 pritličje, Semolič. 2147

HIŠA s posestvom v Dragi pri Trstu, se proda. Cena po dogovoru. Pojasnila daje Jožef Čač, Draga 10. 2156

POSTELJE, chiffoniers 220.— nočne omarice 50.— vzmeti, žimnice volnene in iz morske trave, popolne sobe 900.—. Zmerne cene. — Via Fonderia 3. 2157

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, via Madonnina 10, I. 82

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti hotela Moncenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 67

OSLOVSKI KAŠELJ se zdravi z zdravilom lekarne Brelich v Sežani 83/1

ZA GARJE, (srbečico) se dobi učinkovito mazilo v lekarni v Sežani 83/2

Na prodaj
v Jugoslaviji ob železnici blizu ital. meje
HIŠA
s petimi sobami. Po želji do 5500 m² vrta. Cena ugodna. Pojasnila daje **dr. A. Gosar,** Ljubljana, Mirje 21. (739)

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah
ALOJZIJ POVH
Trst, Piazza Garibaldi št. 2
8 (prej Barriera)

Čo 2000 brzojavnih drogov
(borovih)
bo na dražbi v Dutovljah
dne 3. decembra t. l.
737 Županstvo Dutovlje.

ŠTEDILNIKE
vseh vrst in velikosti, za vzidanje in železne, izdeluje in postavlja najceneje dobro znana izdelovalnica štedilnikov 725
KRANJEC, Trnovo pri Ilirski Bistrici.

Dobre in moderne obleke
za moške, dečke in otroke v veliki izberi 58
po konkurenčnih cenah.
Adolfo Kostoris
Trst, Via Carducci 39.
Oglejte si izložbe, da se prepričate!

Za lesno industrijo
v Jugoslaviji
se išče jo:
KNJIGOVODJA
POSLOVODJA
(namestnik šefa)
in JARMIST
(gatrist) (735)
Vsi le prvovrstne, zanesljive in izkušene moči. Nastop s 1. jan 1923. V ponudbah naj se stavijo pogoji. Naslov pri upr vništvu lista.

Krone L 1.80, goldinarje L 4.85
Trst, Via Pondares 6, I. nadstr. desno

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA
Delniška družba — Glavnica L 5,000.000.— popolnoma vplačana.
Zadružni sedež in osrednje ravnateljstvo v TRSTU
Brezplačna emisija cirkularnih nakaznic, vse bančne operacije, menjalnica, borza.
Corso Giuseppe Verdi — **GORICA** — Telefon štev. 8 77
Blagajna posluje od 9-12 in od 15-17

Razna usnja najboljših tovarn.
Velika izbera kopit.
Gumijevi podpetniki
„Pirelli".
Čistilo za čevlje 12
„Brill" in „Ecla"
Vse po najnižjih cenah.
Za preprodajalce posebni popusti.
F. CINK TRST
ZALOGA VSAKOVRSTNEGA USNJA IN KOŽ TER VSEH ČEVLJARSKIH POTREBŠČIN. IZDELOVANJE ZGORNJIH DELOV IN VSAKOVRSTNO ŠTEPANJE.
49 Via Udine (prej Belvedere) 49 Tel. 41-38